

LEGENDA O "CICHEJ NOCY"

„Cicha noc” to jedyna kolęda, która jest śpiewana na całym świecie, a jej słowa zostały przetłumaczone na niemal wszystkie języki. **Aż trudno uwierzyć, że powstała z winy ... kota.**

Na pograniczu Austrii i Niemiec, wysoko w Alpach leży mała wioska Oberndorf. W wigilijny dzień 1818 roku ksiądz proboszcz Joseph Mohr został zaproszony do najbiedniejszej we wsi rodziny, aby ochrzcić chore, nowo narodzone dziecko. Gdy ksiądz przybył do domu, zobaczył scenę jakby żywcem wziętą Ewangelii: warunki ubogie jak w betlejemskiej stajence i mamę, tulącą śpiące dzieciątko. Ten widok tak bardzo wzruszył księdza Josepha, że po powrocie ułożył piękny wiersz, który zaczynał się od słów: „Cicha noc, święta noc”. Tymczasem w wioskowym kościółku organista i nauczyciel muzyki, pan Franz Gruber, ćwiczył na organach pieśni na uroczystość Bożego Narodzenia. Nagle organy przestały działać. Okazało się, że jakiś kot przedziurawił pazurami miech, który przekazywał powietrze do piszczałek. Sytuacja była niewesoła: pan naprawiający instrumenty muzyczne mieszkał w miejscowości, do której trzeba iść ponad dzień. Niemożliwe było, aby organy zostały naprawione przed świętami. Pan organista powiadomił o tym nieszczęściu księdza proboszcza. Ksiądz Joseph nie przejął się tym za bardzo, lecz przeczytał napisany przed chwilą wiersz. Organista był tym tekstem wzruszony i postanowił ułożyć do niego melodię. Na szczęście pan Franz Gruber miał w domu gitarę, więc przyniósł ją i na niej skomponował odpowiednie dźwięki. Dokładnie w noc Bożego Narodzenia 1818 roku, gdy cała przyroda trwała w ciszy poprzedzającej przyjście na świat Bożego Syna, w czasie pasterki pan Gruber zaczął grać pierwsze akordy na gitarze, a ksiądz proboszcz zaintonował: „Cicha noc, święta noc”. Wierni szybko podchwycili prostą melodię, jakby ją znali od lat. W następnych dniach kolęda rozbrzmiewała we wszystkich domach w małej alpejskiej wiosce, a po upływie niewielu lat podbiła cały świat.

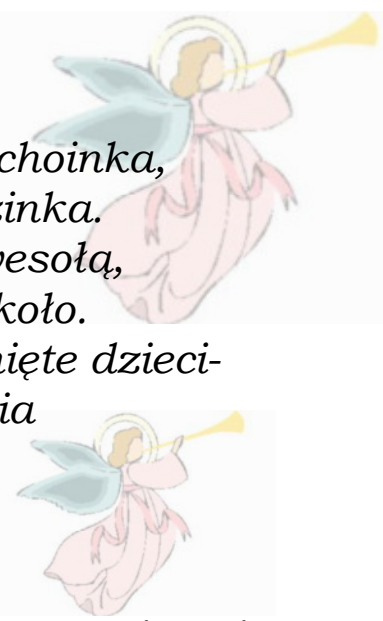
Redakcja Gazetki: Kucharska A., Sekuła A., Więcek A. kl. VI a,
Mąkosa K., Murawska M., Nowakowska M., Sułek K. kl. VI c,
Dwurnik N., Serafin P., Wołoszyn H. Zagożdżon A. kl. VI e
Redaktorzy naczelni: Barbara Wójcik
Opracowanie komputerowe pod kierunkiem Lidii Czyżewskiej

Piątka na Piątkę
Gazetka Szkolna
47/2005
NR

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II w Pionkach

Cena 1 zł

*Na środku pokoju – olbrzymia choinka,
Już pod choinką zebrana Rodzinka.
Wspólnie zaśpiewają kolędę wesolą,
A potem prezenty rozsypią wokoło.
Dziadkowie, rodzice, uśmiechnięte dzieci-
Niech Wam Gwiazdka Szczęścia
przez cały rok świeci!!!*

**„Cieszmy się i pod niebiosy
wznośmy razem miłe głosy,
bo wesola dziś nowina
- Czysta Panna rodzi Syna.
- Bijcie w kotły, w trąby grajcie,
a Jezusa przywitajcie,
na świat narodzonego.”**

Z okazji mikołajek wywiady z Mikołajami – uczniami naszej szkoły

Rozmowa z Mikołajem Grzywaczem z kl. IIIa

- Czy jesteś dumny ze swojego imienia?
  - Tak, jestem bardzo dumny ze swojego imienia.
  - Czy znasz legendę o swoim patronie?
  - Niestety, nie.
  - Czy wierzysz w św. Mikołaja?
  - Tak, przychodzi do mnie każdego roku.
  - Co chciałbyś dostać od św. Mikołaja?
  - Bardzo chciałbym dostać tor samochodowy.
  - Jaki prezent od św. Mikołaja sprawił ci największą radość?
  - Oczywiście samochód z pilotem.
  - Co jest Twoim największym marzeniem?
  - Wyjazd nad morze.
- Mikołaju, koniecznie poznaj legendę o swoim patronie!!!

Mikołaj (?-ok. 342), święty, biskup Myry w Azji Mniejszej. Według legendy był dobroczyńcą wspierającym ubogich. Stąd wywodzi się zwyczaj obdarowywania podarkami w jego święto (6 grudnia). Czczony w Kościele katolickim (od X w.) i prawosławnym (tu nosi miano "cudotwórca"). Częsty temat sztuki w średniowieczu.

Rozmowa z Mikołajem Oko z kl. Va

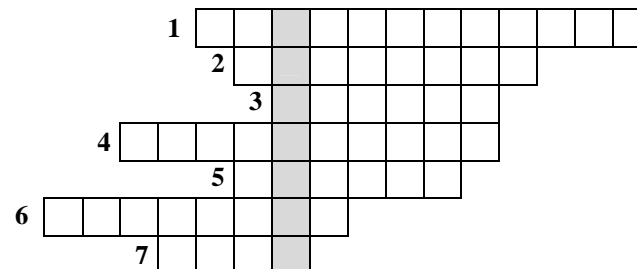

- Czy jesteś dumny ze swojego imienia?
- Jestem, ponieważ jest to moje ulubione imię.
- Czy wierzysz w legendę o Świętym Mikołaju?
- Trochę nie wierzę, ale bardzo dobrze znam o nim legendę.
- Czy lubisz obdarowywać swoich przyjaciół?
- Tak lubię. Bardzo często daję im prezenty.
- Co chciałbyś dostać od Świętego Mikołaja?
- Od świętego Mikołaja marzy mi się dostać samochód i paletki do tenisa.
- Czy przebierzesz się za Mikołaja na zabawę karnawałową?
- Nie zamierzam, ale jeszcze myślę nad fajnym przebraniem.

Rozmowy przeprowadziły:
Kasia Mąkosa i Małgosia Nowakowska kl.6c

KONKURS DLA KLAS I - VI

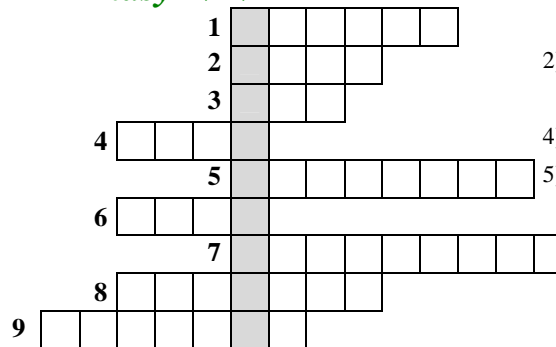
Klasy I-III

1. Napisła książkę pt.: „Oto jest Kasia”.
2. Autor książki pt.: „O psie, który jeździł koleją
3. Model Ziemi
4. Znany malarz. Słynął z portretów. Stanisław...
5. Z tego owocu robi się powidła
6. Siostra Jasia.
7. Wynik dodawania.

Klasy IV-VI

- 1) Inaczej odwaga.
- 2) Dawniej nazywano tak pomieszczenie, pokój.
- 3)Może być np. ostry, rozarty, prosty.
- 4)To usłyszenie dźwięku odbitego od przeszkody.
- 5)Król panujący w Polsce w latach 1306-1333.
- 6)Największy kontynent.
- 7) Kalendarz, zreformowany przez Gajusza to:
- 8)Planeta położona najbliżej Słońca.
- 9)Inaczej Ocean Spokojny.

Dział „Rozrywka” przygotowała:

Agata Zagożdżon, Kl. VI e

Rozwiązanie (hasło krzyżówki) prosimy wpisać na kupon konkursowy, który należy złożyć do p. Barbary Wójcik lub wychowawcy klasy.

KUPON KONKURSOWY DLA KLAS I – VI

HASŁO: .....

Imię i nazwisko .....

Klasa.....

Święta tuż, tuż

Wigilia po łacińsku *vigilia* 'czuwanie nocne przed dniem świątecznym'. W liturgii chrześcijańskiej – dzień poprzedzający wigilię Bożego Narodzenia (24 XII). W Polsce wigilia to przede wszystkim uroczysty posiłek wieczorny w noc Bożego Narodzenia, z którym wiąże się wiele obrzędów domowych (m.in. wolne miejsce przy stole, tradycyjne postne potrawy, łamanie się opłatkiem); wigilia wskazuje na eschatologiczny sens życia chrześcijańskiego, wyrażający się w oczekiwaniu na przyjsie Jezusa; wigilię zwaną przez Izraelitów wieczorem obchodzono przed każdą uroczystością jako jej początek.

Święty Mikołaj

Główny punkt wigilijnego wieczoru, gość najbardziej oczekiwany przez dzieci. Gruby, starszy pan w czerwonym płaszczu z długą, białą brodą i wielkim workiem na plecach. Święty Mikołaj nie jest postacią wymyśloną. To żyjący w IV wieku biskup Miry, który rozdawał biednym, co tylko miał.

Jednak nie wszędzie świąteczne prezenty rozdaje Święty Mikołaj. W Anglii jest to Santa Claus, a w Rosji Dziadek Mróz i Śnieżynka. Nie obdarowują jednak dzieci w Boże Narodzenie - przynoszą je w noworoczną noc. Zupełnie inaczej jest we Francji i Włoszech. Tam roznoszeniem świątecznych podarków zajmują się wróżki Abonde i Befana.

W jaki sposób Święty Mikołaj wchodzi niespostrzeżenie do domu? W Polsce, Niemczech i Skandynawii zwykł wchodzić po ludzku - przez drzwi. W Anglii nie idzie jednak na łatwiznę - do salonu dostaje się przez komin, kiedy wszyscy już śpią. A co robi, kiedy w domu nie ma komina albo akurat pali się w nim ogień? Cóż, wtedy używa swojej gwiazdnej magii. Przy kominku angielskie dzieci często zostawiają dla niego ciasto i szklankę mleka, ale zdarza się, że Święty Mikołaj podjada smakołyki prosto z Choinki.

Święty Mikołaj -

w Polsce - Święty Mikołaj

w Japonii - Święty Człowiek

w USA - Santa Klaus

w krajach skandynawskich - Gwiazdor

w Niemczech - Człowiek Bożonarodzeniowy

Karta Świętego Mikołaja

data urodzenia: 270 rok naszej ery

Miejsce urodzenia: Laponia

Adres do św. Mikołaja

Santa Claus, Arctic Circle 96930 Napiiri Finlandia Santa.claus@santaclausoffice.fi

Legenda o choince

Bez czego najtrudniej wyobrazić sobie święta? Oczywiście, że bez choinki! Wysoka aż do sufitu, obowiązkowo z wielkim czubkiem lub gwiazdą na szczycie, obwieszona bombkami, łańcuchami i lampkami.

Zwyczaj przystrajania choinek w okresie Bożego Narodzenia pochodzi z Niemiec. To właśnie tam w XVI wieku zaczęto wstawiać choinki do domów i ubierać je jabłkami oraz papierowymi ozdobami.

Górale mają przepiękną legendę na wytłumaczenie tego, skąd wziął się zwyczaj ubierania czasie świąt choinek. Otóż kiedy narodził się Jezus, wszystkie zwierzęta chciały mu się pokłonić. W podróż wybrał się także mieszkający w górach niedźwiedź. A ponieważ każde zwierzątko nosło dla dzieciątka jakiś prezent, silny niedźwiedź wyrwał rosnącą w lesie choinkę. Był jednak straszonym leniem - nie chciał mu się dźwigać choinki, więc ciągnął ją za sobą przez wszystkie kraje i nie podnosił drzewka, nawet przechodząc przez rzeki. Kiedy doszedł do stajenki okazało się, że woda na gałęziach pozamarzała, tworząc przepiękne ozdoby. Według górali stąd wzięła się tradycja ozdabiania świątecznych drzewek bombkami.

Kiedy zwierzęta mówią ludzkim głosem?

Jest jedna, jedyna taka noc w roku, kiedy według legendy zwierzęta zaczynają mówić ludzkim głosem. To wigilijny wieczór. Kiedy wybija północ, wystarczy podobno przytulić się do swojego kota, psa, a nawet podejść blisko siedzącego na parapecie gołębia i posłuchać, co ma nam do powiedzenia. Jest tylko jeden warunek - trzeba być dobrym człowiekiem, bo tylko do kogoś takiego zwierzęta się odzywają.

Czy to tylko legenda?

Bożonarodzeniowe zwyczaje

- Izbę ozdabiano wiązkami żytniej słomy z 12 źdźbeł, co symbolizuje 12 apostołów 12 miesięcy roku. Z tych snopków robiono potem powrośla, którymi okręcano drzewa, żeby lepiej rodziły.
- W wigilię zwierzęta mówiły ludzkim głosem, ale posłuchanie takiej rozmowy groziło nieszczęściem.
- Kto ile potraw nie skosztował, tyle przyjemności go ominie w przyszłym roku.
- Przed Pasterką należało umyć twarz w zimnej wodzie, gdzie wcześniej wrzucono miedziaka, by zdrowie było tak silne jak pieniądze.
- Pierwsza gwiazdka oznaczała początek wieczery wigilijnej.

Wigilijne przysłowia

Jak w wigilię z dachu ciecie, jeszcze zima się długo powlecze.

Gdy w Narodzenie pogodnie, będzie tak przez cztery tygodnie.

Gdy w Narodzenie pola zielone, na Wielkanoc będą śniegiem przywalone.

Gdy w dzień Adama i Ewy mróz pięknie, będą śniegiem przywalone.

Jeśli w pierwszy dzień po Narodzeniu dopiekle, będzie zima długo biała.

Opłatek

Opłatek jest przede wszystkim polską tradycją. W początkach chrześcijaństwa w Wigilię, na Mszę świętą przynoszono chleb, który poświęcano i dzielono się nim. Część brano do domów dla tych, którzy nie mogli być na Mszy świętej.

Najczęściej spożywane potrawy wigilijne w Polsce

Karp, śledź, kapusta z grzybami, barszcz z grzybami, pierogi z grzybami, kutia, kluski z makiem, piernik.

Humor szkolny

Starsza pani zaczepia chłopaka na ulicy:

- Czy mógłbyś mi pomóc przejść na drugą stronę? W moim wieku taka przeprawa może być niebezpieczna.
- Oczywiście – mówi uczynny młodzieniec.
- Pewnie mieszka pani na drugiej stronie ulicy?
- Nie, zaparkowałam tam motor...

W szpitalu psychiatrycznym lekarz siedzi przy łóżku nowego pacjenta i pyta:

- Jak się pan nazywa?
- Jak to, nie wie pan? Jestem przecież Napoleon Bonaparte.
- Tak? A kto to panu powiedział?
- Pan Bóg.

Na to odzywa się głos z sąsiedniego łóżka:

- On kłamie. Nic takiego mu nie mówiłem.

Młoda dziewczyna wpada na dworzec i pyta kolejarza o pociąg pospieszny do Krakowa.

- Na drugim peronie - mówi kolejarz. – Migiem, może go pani jeszcze złapie.

Po dłuższej chwili pasażerka wraca ciężko zdyszana.

- I co, nie złapała go pani jednak? – pyta kolejarz.
- Złapałam, ale mi się drań jakoś wyrwał.

Dżungla. Na gałęzi wiszą dwa leniwce.

Mija pierwszy dzień i nic. Mija drugi dzień i też nic.

To samo trzeciego dnia. Czwartego dnia jeden z leniwców powoli rusza głową. Na to drugi:

- Roman, aleś ty nerwowi!

Kolęda „Cicha noc”

po polsku

Cicha noc, Święta noc
Cicha noc, święta noc,
Pokój niesie ludziom wszem,
A u żłobka Matka Święta
Czuwa sama uśmiechnięta,
Nad Dzieciątka snem,
Nad Dzieciątka snem.

Cicha noc, święta noc,
Pastuszkowie od swych trzód,
Biegną wielce zadziwieni,
Za anielskim głosem pieni,
Gdzie się spełnił cud
Gdzie się spełnił cud.

Cicha noc, święta noc,
Narodzony Boży Syn,
Pan wielkiego majestatu
Niesie dziś całemu światu
Odkupienie win,
Odkupienie win.

po angielsku

Silent Night
Silent night Holy night
All is calm all is bright
'Round yon virgin Mother and
Child
Holy infant so tender and mild
Sleep in heavenly peace
Sleep in heavenly peace
Silent night, holy night,
Shepherds quake at the sight.
Glories stream from heaven afar,
Heav'nly hosts sing Alleluia;
Christ the Savior is born;
Christ the Savior is born.

Silent night, holy night,
Son of God, love's pure light.
Radiant beams from Thy holy
face,
With the dawn of redeeming
grace,
Jesus, Lord, at Thy birth;
Jesus, Lord, at Thy birth.

po grecku

Agia nichta mas
prosmeni
Agia nichta mas
prosmeni,
Sti mikri tin eklisia,
Apo olous ine girismeni,
Ke me agapi ine
thosmeni,
As yiortasoume ksana,
Thoksa osana.
Agia mera ksimeroni,
Sti mikri ti yitonia,
Pou skepastike me
chioni,
Stolisticane yiro I kloni,
As yiortasoume ksana,
Thoksa osana.

„Jingle bells”

po polsku

Pędzimy po śniegu
W zaprzęgu jednokonnym
Jedziemy przez pola
Śmiejąc się przez cały czas
Dzwonki przy końskim ogonie dzwonią
rozweselają nas,

Co za frajda tak mknąć
I śpiewać dziś wieczorem
Piosenkę kuligową.

Dzyń, dzyń, dzyń
Dzyń, dzyń, dzyń
Dzwonią dzwoneczki przez całą drogę
Co za frajda tak mknąć
I śpiewać dziś piosenkę kuligową.

po angielsku

*Dashing through the snow
In a one horse open sleigh
Off the fields we go
Laughing all the way,
Bells on Bob tail ring
Making spirits bright
Oh, what fun it is to sing
A sleighing song tonight..*

*Oh, Jingle bells
Jingle Bells
Jingle all the way
Oh what fun it is to ride
In a one horse open sleigh.*

